

Soudní a mimosoudní řešení sporů v obchodněprávních vztazích

Zahájení řízení. Žaloba

Žaloba

- Základní stavební kamen civilního procesu.
- Je **procesním úkonem**, jímž se žalobce obrací na soud se žádostí o poskytnutí právní ochrany proti určitému odpůrci (žalovanému).
- Žaloba **vyvolává (zahajuje) řízení**, uvádí do pohybu soudní postup, jehož konkrétní účastníky a konkrétní předmět závazně vymezuje, zakládá povinnost soudce o něm v souladu s právem rozhodnout.

Náležitosti žaloby

- Musí vždy obsahovat obecné náležitosti každého úkonu (§ 42 odst. 4 OSŘ) a zvláštní náležitosti stanovené v § 79 odst. 1 OSŘ.
 - (i) „*Označení soudu*“ – žalobce vyjadřuje své určení věcné a místní příslušnosti;
 - (ii) „*kdo jej činí*“ – žalobce;
 - (iii) „*které věci se týká*“ – právní důvod žaloby;
 - (iv) „*co se sleduje*“ – je splněn žalobním petitem.
- Musí být datována a podepsána (otisk razítka zástupce).

Zvláštní obligatorní náležitosti žaloby

- Podle § 79 OSŘ jsou čtyři (4):
 - a) přesné označení účastníků;
 - b) vylíčení rozhodujících skutečností;
 - c) označení důkazů;
 - d) žalobní petit.

Žalobní petit

- **Žalobní petit – žalobní návrh** → podle § 79 OSŘ slovy „*musí být z něj patrno, čeho se žalobce domáhá*“.
- Soud v něm má přesně ohrazený předmět řízení, za jehož rámec zásadně nesmí vykročit.
- Má být formulován tak, aby byl návrhem autoritativního výroku rozsudku, který soud převeze, pokud žalobě vyhoví.
- Naprostá určitost a jednoznačnost žalobního petitu je nezbytným požadavkem.

Druhy petitů

- **Žalobní petit:**
 - a) jednoduchý
 - b) složený - zvláštní případy, v nichž více nároků je uplatňováno eventuálně nebo alternativně tak, že se vzájemně vylučují:
 - (i) eventuální petit;
 - (ii) alternativní petit;
 - (iii) tzv. *alternativa facultas*

Jednoduchý petit

- **Jednoduchý petit** – žalobce uplatňuje jeden nárok vyplývající z jednoho skutkového stavu

Příklad:

„I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku ve výši 38.000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05% p.a. ode dne 30. září 2014 do zaplacení, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.

II. Žalovaný je dále povinen žalobci nahradit náklady řízení, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.“

Složený petit eventuální

- **Eventuální petit** – žalobce se domáhá určitého plnění a zároveň, pokud by toto primární plnění nebylo možné přisoudit, požaduje *in eventum* plnění jiné.

Příklad:

„I. Žalovaný je povinen žalobci vydat fotoaparát zn. Olympus E-M1, výr. číslo 3555, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.

*II. Pro případ, že žalovaný fotoaparát nemá, je žalovaný *in eventum* povinen zaplatit žalobci částku ve výši 10.000 Kč, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.*

III. Žalovaný je dále povinen žalobci nahradit náklady řízení, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.“

Složený petit alternativní

- **Alternativní petit** – tam, kde volbu mezi dvěma plněními má dlužník. Může se změnit na jednoduchý.

Příklad:

„I. Žalovaný je povinen žalobci vydat televizor zn. Samsung, výr. číslo 3555, nebo podle své volby zaplatit žalobci částku ve výši 10.000 Kč, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.

II. Žalovaný je dále povinen žalobci nahradit náklady řízení, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.“

Složený petit tzv. *alternativa facultas*

- **Tzv. *alternativa facultas*** (*alternativní zmocnění*) – procesní nabídka žalobce žalovanému, že se může zprostit své povinnosti poskytnutím jiného, zpravidla peněžitého plnění.

Příklad:

„I. Žalovaný je povinen žalobci vydat televizor zn. Samsung, výr. číslo 3555, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku, přičemž se této povinnosti může zprostit tím, že žalobci zaplatí částku ve výši 10.000 Kč, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.“

II. Žalovaný je dále povinen žalobci nahradit náklady řízení, a to do tří dnů ode dne právní moci rozsudku.“

Příklad

Karel Novák, bytem v Mělníku, si od Jaroslava Skromného, bytem v Benešově, půjčil částku ve výši 85.000 Kč na koupi ojetého automobilu. Den splatnosti částky si určili na 21.3.2021.

Pan Novák však částku ani po četných urgencích panu Skromnému nevrátil. Rozhodl se tedy, že podá prostřednictvím svého právního zástupce žalobu.

Řešení příkladu

Formulace žalobního petitu:

- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku ve výši 85.000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,25% ročně ode dne 22.3.2021 do zaplacení, a to do tří dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je dále povinen nahradit žalobci náklady řízení, a to do tří dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Druhy žalob

- **Významné je třídění podle petitu** (podle žalobního návrhu)
- Teorie i praxe rozlišuje žaloby na:
 - a) *žaloby na plnění*
 - b) *žaloby na určení*
 - c) *žaloby o založení, změnu či zrušení právního poměru soudem (konstitutivní žaloby)*
 - d) *žaloby ve věcech osobního stavu (statusové)*

Otázky?

